

Sygn. akt I C 1596/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 kwietnia 2016 roku

Sąd Rejonowy w Gliwicach Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Grzegorz Korfanty

Protokolant: Magdalena Kocur

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 kwietnia 2016 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa (...) **Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.**

przeciwko J. H.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

uznać umowę darowizny udziału w wysokości $\frac{1}{4}$ własności nieruchomości gruntowej położonej w G. Obręb (...), Gmina G. przy ul. (...) dla której w Sądzie Rejonowym w Gliwicach prowadzona jest księga wieczysta nr (...), zawartej w dniu 16.01.2013r. przed notariuszem Rep. A. (...) pomiędzy B. H. a J. H. za bezskuteczną wobec powódki (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. jako zawartej z pokrzywdzeniem wierzyciela w celu zaspokojenia wierzytelności powódki wynikającej z prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 22.10.2013r. w sprawie sygn. akt VII GC 2001/12 w kwocie należności głównej 40.137,96 zł (czterdzieści tysięcy sto trzydzieści siedem złotych 96/100) wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 35.863,01 zł (trzydzieści pięć tysięcy osiemset sześćdziesiąt trzy złote 01/100) od dnia 27.08.2011r. do dnia zapłaty oraz w kwocie kosztów procesu w wysokości 4.424,00 zł (cztery tysiące czterysta dwadzieścia cztery złote);

zasądza od pozwanej J. H. na rzecz powódki (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. kwotę 5.485,85 zł (pięć tysięcy czterysta osiemdziesiąt pięć złotych 85/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

SSR Grzegorz Korfanty

Sygn. akt I C 1596/14

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. wniosła o uznanie za bezskuteczną wobec powódki umowy darowizny udziału wysokości $\frac{1}{4}$ nieruchomości położonej w G., dla której Sąd Rejonowy w Gliwicach prowadzi księgę wieczystą nr (...), zawartej pomiędzy B. H. a pozwaną J. H. dnia 16 stycznia 2013 roku, przed notariuszem K. Ż. w formie aktu notarialnego (rep. A numer (...)), w celu zaspokojenia wierzytelności powódki wynikającej z prawomocnego wyroku Sądu rejonowego w Gliwicach z dnia 22 października 2013 roku (sygn. akt VII GC 2001/12) w kwocie należności głównej 40.137,96 zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 35.863,01 zł od dnia 27 sierpnia 2011 roku do dnia zapłaty oraz w kwocie kosztów procesu w wysokości 4.424 zł. Powódka wniosła o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. Nadto wniesiono o zabezpieczenie powództwa przez ustanowienie zakazu zbywania i obciążania przez pozwaną, stanowiącego jej własność udziału w wysokości $\frac{1}{4}$ w nieruchomości położonej w G., dla której Sąd Rejonowy w Gliwicach prowadzi księgę wieczystą nr (...), ustanowienie hipoteki przymusowej na stanowiącym własność pozwanej udziale w wysokości $\frac{1}{4}$ w nieruchomości położonej w G., dla której Sąd Rejonowy w Gliwicach prowadzi księgę wieczystą nr (...) do kwoty 58.037,61 zł.

Uzasadniając swoje żądanie powódka wskazała, że jest wierzycielem spółki (...) Sp. z o.o., na podstawie nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Okręgowy w Gliwicach w dniu 8 lutego 2011 roku (sygn. akt X GNc 52/11). Postępowanie egzekucyjne prowadzone przeciwko spółce okazało się bezskuteczne. W związku z tym powódka skierowała pozew o zapłatę przeciwko B. H., odpowiedzialnemu za zobowiązania względem powódki, na podstawie art. 299 k.s.h. Jako członek zarządu (...) Sp. z o.o. Po rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy w Gliwicach, w dniu 22 października 2013 roku wydał wyrok, orzekając zgodnie z żądaniem powódki (sygn. akt VII GC 2001/12). Powódka podała, że egzekucja prowadzona w stosunku do B. H. również okazała się bezskuteczna. Ustalono, że na skutek zawarcia umowy darowizny z dnia 16 stycznia 2013 roku B. H. wyzbył się jedyne go majątku, z którego mogłoby nastąpić zaspokojenie wierzytelności powódki. Powódka podkreśliła, że dłużnik działał z pokrzywdzeniem wierzycieli, miał bowiem świadomość prowadzonego przeciwko niemu postępowania sądowego.

Postanowieniem z dnia 7 stycznia 2015 roku Sąd Rejonowy w Gliwicach oddalił wniosek powódki o zabezpieczenie roszczenia (k. 65-67).

W wyniku zażalenia powódki na powyższe postanowienie, Sąd Okręgowy w Gliwicach postanowieniem z dnia 30 czerwca 2015 roku (sygn. akt III Cz 720/15) zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że udzielił zabezpieczenia dochodzonego roszczenia przez ustanowienie zakazu zbywania i obciążania przez J. H. przysługującego jej udziału w wysokości 1/4 w nieruchomości położonej w G., dla której Sąd Rejonowy w Gliwicach prowadzi księgę wieczystą nr (...), w pozostałej części wniosek powódki o udzielenie zabezpieczenia oddalił (k. 127- 130).

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości. Powódka podała, że nie miała świadomości działań swojego męża i przy dołożeniu należytej staranności i nie mogła się o nich dowiedzieć. W związku z powyższym żądanie powódki jest niezasadne. Ponadto pozwana zauważyła, że B. H., ma skutek tej czynności nie stał się niewypłacalny. Ponadto pozwana oświadczyła, że nie uzyskała korzyści majątkowej.

Postanowieniem z dnia 7 lipca 2015 roku Sąd Rejonowy w Gliwicach zawiesił postępowanie, na zgodny wniosek stron (k. 132).

W dniu 28 grudnia 2015 roku Sąd Rejonowy w Gliwicach wydał postanowienie, w którym podjął zawieszony postępowanie (k. 142).

Na rozprawie w dniu 22 marca 2016 roku strony oświadczyły, że prowadziły rozmowy celem podpisania ugody, jednakże pozwana ostatecznie nie przyjęła proponowanych warunków.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 8 lutego 2011 roku, w sprawie z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P., prowadzonej pod sygnaturą akt X GNc 52/11, Sąd Okręgowy w Gliwicach wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G.. Nakaz zapłaty został opatrzony klauzulą wykonalności na mocy postanowienia z dnia 8 czerwca 2011 roku.

/dowody: nakaz zapłaty Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 8.02.2011r. wraz z postanowieniem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 8.06.2011r. k. 12-14/

Na wniosek wierzyciela wszczęto przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G. postępowanie egzekucyjne (sygn. akt KM 9297/11), które postanowieniem Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Tarnowskich Górach M. Z. zostało umorzone, z uwagi na bezskuteczność egzekucji.

/dowody: postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Tarnowskich Górach M. Z. z dnia 9.11.2012r. k. 15/

Na podstawie pozwu wniesionego przez powódkę przeciwko B. H. jako członkowi zarządu (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G., na mocy art. 299 k.s.h., Sąd Rejonowy w Gliwicach, w sprawie o sygnaturze akt VII GC

2001/12, wyrokiem z dnia 22 października 2013 roku zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 40.137,96 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 35.863,01 zł od dnia 27 sierpnia 2011 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 4.424 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Postanowieniem z dnia 20 grudnia 2013 roku Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Gliwicach nadał klauzulę wykonalności tytułowi egzekucyjnemu w postaci prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 22 października 2013 roku.

/dowody: wezwanie do zapłaty z dnia 22.10.2012r. Wraz z potwierdzeniem odbioru k. 43-44, pozew z dnia 27.11.2012r. k. 16-19, wyrok Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 22.10.2013r. wraz z postanowieniem z dnia 20.12.2013r. k. 20-22/

Na wniosek wierzyciela wszczęto postępowanie egzekucyjne przeciwko B. H. (sygn. akt KM 1144/14), w toku którego Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Zabrze M. G. stwierdził bezskuteczność egzekucji i postanowieniem z dnia 16 maja 2014 roku umorzył postępowanie.

/dowody: postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Zabrze M. G. z dnia 16.05.2014r. k. 23, zawiadomienie wierzyciela o stanie postępowania egzekucyjnego z dnia 7.04.2014r. k. 24/

W dniu 16 stycznia 2013 roku B. H. zawarł z żoną J. H. umowę darowizny, na mocy której darował pozwanej udział wynoszący 1/4 części własności nieruchomości gruntowej zabudowanej, położonej w G. przy P. 35, dla którego Sąd Rejonowy w Gliwicach prowadzi księgę wieczystą numer (...).

/dowody: odpis z księgi wieczystej nr KW (...) k. 25-35, umowa darowizny w formie aktu notarialnego z dnia 16.01.2013r. Repertorium A numer (...) k. 36-42/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w całości w oparciu wymienione wyżej dowody z dokumentów, których treść i autentyczność nie były kwestionowane przez żadną ze stron. Także Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu, w konsekwencji czego przydał tym dokumentom moc dowodów w całości.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Zgodnie z treścią art. 527 § 1 k.c., gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. Przewidziana w art. 527 k.c. instytucja „skargi paulińskiej” została wprowadzona celem zagwarantowania wierzycielowi możliwości zapobieżenia skutkom nielojalnego zachowania dłużnika względem niego, polegającego na doprowadzeniu się przez dłużnika do stanu niewypłacalności bądź pogłębieniu już występującego stanu niewypłacalności poprzez dokonanie czynności prawnej na korzyść osoby trzeciej. Podkreślić należy przy tym, iż w świetle cytowanego przepisu przedmiotem zaskarżenia w ramach akcji paulińskiej może być tylko ważna czynność prawna dłużnika. Art. 527 § 1 k.c. formułuje przesłanki zastosowania powyższej instytucji w następujący sposób: 1) istnienie godnego ochrony interesu wierzyciela w postaci wierzytelności; 2) dokonanie przez dłużnika czynności prawnej z osobą trzecią; 3) pokrzywdzenie wierzycieli skutkiem dokonanej przez dłużnika czynności prawnej; 4) działanie dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli; 5) uzyskanie wskutek tej czynności prawnej korzyści majątkowej przez osobę trzecią i wiedza osoby trzeciej lub możliwość dowiedzenia się o tym przy zachowaniu należytej staranności.

Wierzytelność powódki (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. w wysokości 40.137,96 zł wraz z odsetkami i kosztami postępowania, w stosunku do B. H., wynika z wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach wydanego w dniu 22 października 2013 roku, w sprawie prowadzonej pod sygnaturą akt VII Gc 2001/12.

Pojęcie pokrzywdzenia zostało zdefiniowane w art. 527 § 2 k.c. Do pokrzywdzenia wierzycieli dochodzi zarówno, gdy majątek dłużnika ulega zmniejszeniu, ponieważ coś z niego ubyło, jak też wówczas, gdy nie weszło do niego to,

co mogło i powinno wejść, gdyby nie dokonano czynności prawnej wskutek której stał się on niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był poprzednio. Skutkiem zaskarżonej czynności prawnej jest taki stan faktyczny majątku dłużnika, który powoduje całkowitą niemożność, utrudnienie lub odwleczenie zaspokojenie żądania wierzyciela. Z punktu widzenia możliwości zaskarżenia czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli ustawodawca zrównał czynności powodujące niewypłacalność dłużnika z tymi, które prowadzą do pogłębienia stanu jego niewypłacalności. Uregulowaną w art. 527 k.c. instytucję uzasadnia każde powiększenie niewypłacalności, bez względu na jego rozmiar. Nie budzi wątpliwości, iż w niniejszej sprawie umowa darowizny doprowadziła do stanu niewypłacalności dłużnika, a w efekcie do pokrzywdzenia powodów. Prowadzone na wniosek powódki postępowanie egzekucyjne okazało bezskuteczne, w związku z brakiem majątku dłużnika.

W momencie czynienia darowizny przez B. H. na rzecz pozwanej, tj. w dniu 16 stycznia 2013 roku, istniała wymagalna wierzytelność przysługująca powodce. Jak wynika ze stanu faktycznego ustalonego w niniejszej sprawie B. H. miał świadomość istnienia wymagalnego roszczenia w stosunku do niego. Należy bowiem wskazać, iż w dniu 25 października 2012 roku odebrał wezwanie do zapłaty kwoty 40.137,96 zł wraz z odsetkami ustawowymi oraz kosztami postępowania, kierowane przez powódkę. Przedmiotowa wierzytelność nie powstała w dniu wydania przez Sąd Rejonowy w Gliwicach wyroku z dnia 22 października 2013 roku, lecz wcześniej, tj. w dniu powstania roszczeń o zapłatę. W doktrynie zgodnie przyjmuje się, że wierzytelność nie musi być ani wymagalna, ani stwierdzona wyrokiem w chwili wytoczenia powództwa, a tym bardziej w chwili dokonania czynności prawnej. Jako, że należność objęta tytułem egzekucyjnym wydanym przeciwko B. H. była wymagalna przed dniem zawarcia umowy darowizny, Sąd uznał, że powódka jako wierzyciel wykazała istnienie godnego ochrony interesu w postaci niezaspokojonej wierzytelności.

Poza sporem pozostawała okoliczność, że w dniu 16 stycznia 2013 roku B. H. dokonał czynności prawnej w postaci darowania pozwanej – jego żonie, udziału wynoszącego $\frac{1}{4}$ części własności nieruchomości gruntowej zabudowanej, położonej w G. przy P. 35, dla którego Sąd Rejonowy w Gliwicach prowadzi księgę wieczystą numer (...). Zdaniem Sądu, działanie dłużnika dokonane było z pokrzywdzeniem wierzyciela, bowiem w jego wyniku dłużnik stali się niewypłacalny zgodnie z art. 527 § 1 i 2 k.c. Oczywiście chodzi tu o „niewypłacalność” rozumianą jako obiektywny stan majątku dłużnika, polegającą na braku możliwości wywiązania się z zobowiązań finansowych. Tak rozumiana niewypłacalność B. H. istniała już przed darowizną, albowiem mimo wymagalności, nie uregulował on swoich zobowiązań wobec powódki. Niewypłacalność ta została pogłębiona przez darowanie jedyne go majątku dłużnika, z którego powódka mogła się obiektywnie zaspokoić w toku egzekucji. Stan niewypłacalności dłużnika istniał do dnia zamknięcia rozprawy, albowiem do tego momentu wierzytelność powódki nie została zaspokojona. Zdaniem Sądu powódka wykazała stan niewypłacalności dłużnika i związek przyczynowy między czynnością prawną a pokrzywdzeniem wierzyciela.

W toku postępowania pozwana nie zdołała obalić domniemania wynikającego z art. 527 § 3 k.c., zgodnie z którym jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Poza sporem pozostaje okoliczność, iż pozwana jest osobą pozostającą w bliskim stosunku z dłużnikiem, który jest jej mężem. Strona w żaden sposób, w toku postępowania, nie wykazała swoich twierdzeń, zgodnie z którymi nie miała świadomości działań swojego męża i przy dołożeniu należytej staranności i nie mogła się o nich dowiedzieć.

Mając na uwadze powyższe argumenty, w oparciu o przepis art. 527 § 1 k.c., Sąd uwzględnił w całości roszczenia powódki.

O kosztach procesu Sąd orzekł z mocy art. 98 § 1 k.p.c., obciążając nimi w całości pozwaną jako przegrywającą spór.

Na poniesione przez powódkę koszty procesu w wysokości 5.485,85 zł złożyły się: opłata od pozwu w kwocie 2.229 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika w kwocie 2.400 zł, ustalone w oparciu o przepis § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej

udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, 209,85 zł tytułem wydatków pełnomocnika powódki (kosztów dojazdu) oraz 630 zł tytułem kosztów postępowania

SSR Grzegorz Korfanty